

iENLACE!

Stedenband Groningen - San Carlos

Jaargang 24 - nummer 1 - april 2021

Agenda jubileumjaar

pagina

2

Dichtershoek - Claribel
Alegría - deel 2

pagina

4

Uit het archief

pagina

10

35 jaar Stedenband Groningen-San Carlos

Het jaar 2021 vieren we dat de band tussen de steden Groningen en San Carlos officieel 35 jaar bestaat. Hoewel de contacten al van voor 1986 dateren, besloot de gemeente Groningen om de relatie op 1 oktober 1986 officieel te laten bekrachtigen door de gemeenteraad.

Het verhaal gaat dat dit op verzoek van de burgemeester van San Carlos gebeurde. Nydia Vallecillo, destijds burgemeester van onze zusterstad, kreeg de vraag van Groninger burgervader Jos Staatsen tijdens een werkbezoek: de gemeente Groningen wil u graag een cadeau geven. Wat zou dat kunnen zijn? Haar antwoord: een stedenband. En zo geschiedde.

Of deze overlevering waar is, weten we niet precies. Ons archief boekstaft dit verhaal helaas niet en we hebben door de jaren heen verschillende versies over het ontstaan van onze stedenband gehoord, net als over de reden waarom nu net Groningen en San Carlos aan elkaar gelinkt zijn. Hoe het ook zij, dit soort verhalen maken het alleen maar leuker. Feit is dat we zijn voortgekomen uit een zeer actief Nicaragua Komite, dat al ruim voor 1986 diverse acties organiseerde en Groningen geïnteresseerd wist te maken in San Carlos en Nicaragua. Een mooie basis om op door te bouwen. Nu, 35 jaar verder, kijken we er naar uit om al die jaren vriendschap, samenwerking en uitwisseling nog meer inhoud en glans te geven.

Hoewel COVID het ons moeilijk maakt dit jaar, willen we natuurlijk niet ongemerkt aan dit moment voorbij gaan. We verwachten echter pas in het najaar echt activiteiten te kunnen organiseren waarbij mensen elkaar kunnen ontmoeten. Dus het is nog even wachten.

Ook zal een belangrijk onderdeel van onze viering, in verband met de onmogelijkheden die Corona heeft veroorzaakt, pas in 2022 plaatsvinden. Maar in de tussentijd zullen we niet stil zitten. Op de volgende pagina staat de eerste voorzichtige agenda voor dit jaar, soms helaas nog niet voorzien van een concrete datum en soms natuurlijk ook 'onder voorbehoud'.

Projecten in San Carlos steunen? Dat kan! IBAN NL77 INGB 0000 0580 95

Agenda jubileumjaar

Voor de zomer

- 13 april: digitale pubquiz.
- Digitale campagne 'Ciudad en Stad/vier het verschil', waarin we beide steden via beelden (foto en film) nader kennis met elkaar laten maken en onze overeenkomsten en verschillen vieren.
- Sport-challenges via social media: 35x een bal hooghouden, 35x opdrukken, 35 minuten hardlopen... doe je mee aan de '35x-uitdaging'? Je mag zelf kiezen wat je doet, als het maar sportief is! Deel je filmpje op de socials met de hashtags #35xsports en #GrunnSanCarlos35 en tag ons via @GrunnSanCarlos. Tag ook zoveel mogelijk vrienden, zodat zij ook de uitdaging aangaan!

Na de zomer

- 10 oktober: 4Mijl van Groningen, waaraan wederom een Stedenbandteam zal deelnemen. Wil je meelopen in ons team? Dat kan! Voorwaarde is dat je je laat sponsoren door je omgeving. De opbrengst van alle teamleden gebruiken we om de 4Mijl van San Carlos in 2022 mogelijk te maken.
- 16 november: pubquiz in levenden lijve.
- Cineragua, een filmavond in het teken van Nicaragua.
- De sport-challenges via social media gaan gewoon door: doe mee en deel je uitdaging op de socials met de hashtags #35xsports en #GrunnSanCarlos35 en tag @GrunnSanCarlos en je vrienden!

In 2022

- Reeks lezingen en ontmoetingen in samenwerking met verschillende organisaties in Groningen, met als uitgangspunt 'Groningen en Globalisering'.

Behalve genoemde activiteiten wordt er ook gedacht aan een aantal sportactiviteiten, kook- of kunstworkshops, het organiseren van een muurschilderactiviteit, een benefietdiner met Nicaraguaans tintje, en het uitwisselen van beeld en ervaringen op het gebied van sport en huiselijk geweld.

We houden iedereen van alle activiteiten op de hoogte via onze (social) media-kanalen, zoals onze website, Twitter, Instagram, Facebook en LinkedIn.

Heb je zelf een leuk idee om ons jubileum te vieren, heb je foto's of verhalen uit de geschiedenis van de Stedenband, staat je voor een klas die het leuk vindt een gastles over Nicaragua te krijgen? We horen het graag via sancarlos@groningen.nl of 050-3676169.

Nydia Vallecillo, destijds burgemeester van San Carlos, stond aan de wieg van de officiële stedenband tussen Groningen en San Carlos.

Burgemeester Staatsen (gehurkt) bekijkt in San Carlos een drinkwaterleiding tijdens zijn werkbezoek in 1988. Foto behorend bij een krantenartikel van het Nieuwsblad van het Noorden van 17 februari 1988.

Kort nieuws uit Nicaragua

Vaccinatieprogramma COVID van start

Op 2 maart is Nicaragua in twee ziekenhuizen in Managua begonnen met het vaccinatieprogramma voor COVID-19. De overheid heeft daarbij steun ontvangen van onder meer Rusland en vaccineert met het Sputnik V vaccin. Mensen met ernstige aandoeningen, zoals kanker, nierproblemen of hartkwalen die in het ziekenhuis behandeld worden, konden na hun behandeling meteen worden gevaccineerd als ze dat wilden. Het vaccinatieprogramma in Nicaragua is vrijwillig. Volgens de overheid is de eerste dag goed verlopen.

Nicaragua vormt nieuw Ministerie voor de Ruimte

In februari keurde de Assemblee van Nicaragua de vorming van een nieuw ministerie goed. Het gaat om het Ministerie voor Ruimteaanleggen, de Maan en andere Hemellichamen en staat onder direct gezag van het Nicaraguaanse leger dat zelf geen ruimteprogramma heeft. Critici vragen zich af wat het Ministerie moet gaan doen. Volgens de wet zal het 'de ontwikkeling van ruimteactiviteiten promoten, met als doel de mogelijkheden van het land op het gebied van onderwijs, industrie, wetenschap en technologie te verbreden'.

Amnesty International brengt nieuw rapport Nicaragua uit

Op 15 februari heeft Amnesty International een nieuw rapport uitgebracht over de aanhoudende repressie in Nicaragua. Het rapport met de titel 'Nicaragua Silence at any Cost: State tactics to deepen the repression in Nicaragua' is in het Engels of Spaans te downloaden via de website van Amnesty International: www.amnesty.org.

Restaurant & Champagnebar

In hartje Groningen

Zowel voor gezellig dineren met zijn tweetjes tot afstudeer & promotieborrels, feestjes & recepties

Maar ook voor de nieuwste cocktails, de lekkerste Bubbels en de beste burgers van de stad

Oude Boteringestraat 9/Stalstraat 2 te Groningen

050-3180622

www.landvankokanje.nl

www.bubbelsz.nl

Dichtershoek - Claribel Alegría - deel 2

De vorige Dichtershoek was gewijd aan leven en werk van Claribel Alegría (1924-2018), met specifieke aandacht voor de politieke situatie in haar 'patria' El Salvador, en haar 'matria' Nicaragua. In deze tweede aflevering willen we ingaan op haar poëtica, oftewel haar poëzieopvatting: voor wie schrijf ik, hoe en waarom? Alegría heeft zelf daar wel over geschreven, en over verteld in interviews, maar ook heel vaak in de gedichten zelf, gedichten die je dus 'poëticaal' zou kunnen noemen.

Door: Hub Hermans

In de vroege poëzie van Claribel Alegría is heel duidelijk de invloed vast te stellen van Juan Ramón Jiménez (1881-1958). Deze Spaanse dichter gold in zijn geboorteland als een der leermeesters van de belangrijke 'Generatie van 1927', waartoe dichters behoorden als Federico García Lorca. Hij was voorstander van een sterke lyrische lading in de poëzie, met aandacht voor klank, ritme en muzikaliteit. Zo werd hij een groot vernieuwer van de Spaanse poëzie, maar het avantgardistische vorm-experiment ging hem te ver, evenals het politieke realisme, aan de andere kant van het spectrum. Hij hield het op de 'poesía pura'; zuivere poëzie, die speelt met taal en met symboliek, en die handelt over diep menselijke gevoelens (het omgaan met dood, liefde, schuld, verdriet

van stilte) Zij heeft die genereuze 'les' altijd zeer gewaardeerd, en is ook altijd in de trant van haar leermeester blijven werken.

Maar er kwamen natuurlijk ook andere invloeden, waarvan de Cubaanse revolutie (1959) misschien wel de belangrijkste was. Die gebeurtenis had een groot impact op haar leven en op haar literatuuropvatting. In essays, in bloemlezingen, maar ook in de boeken die ze samen met haar echtgenoot Darwin Flakoll schreef over de geschiedenis van El Salvador en van Nicaragua, toont ze nu haar maatschappelijk engagement. In de vorige *Enlace* hebben we daar enige voorbeelden van gezien. Deze politieke bewustwording wordt na Cuba (1959) en Nicaragua (1979) ook zichtbaar in haar poëzie. Maar wat voor haar als dichter voorop blijft staan is niet de (soms herkenbare) politieke getuigenis, maar nog steeds

Bron: circulodepoesia.com

en eenzaamheid). In 1956 zou hij de Nobelprijs voor literatuur krijgen. Hij leefde toen in ballingschap, want na de Spaanse Burgeroorlog (1936-1939) had hij zijn toevlucht gezocht in de VS.

De toen nog jonge Claribel Alegría behoorde tot de grote schare van zijn bewonderaars. Toen zij met een beurs aan de Loyola University studeerde (1943-1947) zocht ze hem op aan de Washington University, waar hij werkzaam was. Daar overhandigde ze hem haar eerste gedichten, waar hij nauwelijks op reageerde. Tot haar grote verrassing echter kreeg ze drie jaar later het door de meester volledig herziene en gecorrigeerde manuscript terug. Dat zou haar eerste dichtbundel worden: *Anillo de silencio* (1948, Ring

Claribel Alegría *Anillo de silencio*

Valparaíso
EDICIONES

CÍRCULO DE
POESÍA
REVISTA ELECTRÓNICA DE LITERATURA

de 'zuivere poëzie', zoals ze die van Juan Ramón Jiménez had overgenomen. In een interview met de dichter-journalist Daniel Rodríguez Moya uit 2017 is ze glashelder over haar opvattingen: 'Er is goede poëzie en er is slechte poëzie. Geen masculiene en geen feminiene. Intelligentie kent geen sekse. En zoals Virginia Woolf ooit zei: literatuur moet androgyn zijn.' Ook is ze van mening dat poëzie in de eerste plaats een vorm van communicatie is, een gesprek, een verhaaltje, reden waarom haar poëzie altijd transparant is, en voor iedereen goed te begrijpen. Donkere of experimentele poëzie heeft niet haar voorkeur. Ook in dat opzicht sluit ze aan bij haar grote leermeester Juan Ramón Jiménez. En dat doet ze ook waar het de lengte van haar gedichten betreft.

Lange gedichten zijn bij haar een uitzondering, en zelfs in de korte(re) gedichten staat er nooit een regel te veel. Als dichter, vond ze, moet je kritisch lezen wat je aan het schrijven bent, en vervolgens schrappen wat overbodig is, totdat de ware essentie overblijft. En inderdaad: een van de kenmerken van Alegría's gedichten is dat ze vrijwel altijd kort én transparant zijn. Dit betekent niet dat haar poëzie simpel zou zijn, of eenduidig. Kort en transparant is namelijk lang niet makkelijk: ware kunst schuilt in (schijnbare) eenvoud.

CREÍ PASAR MI TIEMPO...

Creí pasar mi tiempo
amando
y siendo amada
comienzo a darme cuenta
que lo pasé despedazando
mientras era a mi vez
des
pe
da
za
da.

Een eerste voorbeeld van dit soort korte, transparante schrijven is het gedicht 'Ik dacht dat ik bezig was', waarmee de bundel *Sobrevivo* (1978) opent. In die bundel staan een aantal politiek geëngageerde gedichten, die tegelijkertijd echter ook handelen over eeuwige thema's als leven, liefde en dood. In dit openingsgedicht geeft Alegría eigenlijk in één zin aan waar het in dit leven om gaat: leven en liefhebben. Wie dat niet doorheeft, of zich dat niet wil realiseren, werkt aan zijn eigen ondergang. Die ondergang, en de eigen verantwoordelijkheid daarvoor, worden in het laatste woord typografisch nog eens extra gedramatiseerd: je maakt jezelf dan ka-pot. Als lezer ben je na het lezen van zo'n openingsgedicht meteen klaarwakker, en bereid je je voor op zware existentialistische kost. Maar dat valt erg mee. Hoewel de dood in de bundel alomtegenwoordig is, maken de oprechtheid en de compassie waarmee de dichter ons deelgenoot maakt van haar gevoelens, alles dragelijk, licht zelfs. Het laatste gedicht van de bundel is niet voor niets het titelgedicht 'Sobrevivo' (ik overleef) en eindigt met datzelfde woord, maar dan typografisch net zo weergegeven als het laatste woord uit het eerste gedicht: so-bre-vi-vo. Het leven is misschien zwaar, maar er is altijd hoop: ook al moet je daar wel wat voor doen...

Het op deze pagina afgedrukte gedicht is naast autobiografisch ook poëticaal: het zegt iets over de poëzie-opvatting van de auteur. Dat wordt nog duidelijker in het gedichtje met de Latijnse titel 'Ars Poetica' (verhandeling over de dichtkunst). Het gedicht gaat als volgt: 'Ik/ dichter van dienst/ zo vaak al veroordeeld/ kraai te zijn/ zou nooit willen ruilen/ met de Venus van Milo:/ terwijl zij heerst in het Louvre/ en sterft van verveling/ en verstoft/ ontdek ik de zon/ elke dag opnieuw/ en tussen dalen/ vulkanen/ en oorlogsresten/ ontwaar ik het beloofde land.'

IK DACTH DAT IK BEZIG WAS...

Ik dacht dat ik bezig was
met beminnen
en bemind te worden
maar wat ik deed
dat was verpulveren
terwijl ik ook zelf
ver
pul
ver
de

De 15 regels vormen slechts één zin, waarin de dichter als (zwarte) kraai (symbool van de dood) zichzelf plaatst tegenover de Venus van Milo, het witte marmeren beeld zonder armen, dat symbool staat voor eeuwige schoonheid. Daar zou ze nooit mee willen ruilen, want ondanks alle oorlog en geweld, staat zij midden in het leven, en is zij gericht op een stralende toekomst.

De dood komt voor Claribel Alegría persoonlijk heel dichtbij wanneer haar levenspartner, Darwin 'Bud' Flakoll in 1995 overlijdt. Ze was al jong met hem getrouwd, en hun hele leven brachten ze samen al reizend en werkend door. Na zijn dood wijdt zij aan hem een tweetalige bundel *Sorrow/ Saudade* (1999), waarvan alleen al de Engels/Portugese titel geen twijfel laat over haar gemoedstoestand. De dichter laat in deze bundel niet alleen hun lange samen-zijn de revue passeren, ook gaat ze dieper in op de zin van herinnering, van verlies en van hereniging. De liefde jegens hem valt samen met haar liefde voor de poëzie, getuige dichtregels als 'het verdriet van jouw afwezigheid/ verlicht somtijds mijn woord' en 'Ik ben niet alleen/ zal dat ook nooit zijn/ jouw afwezigheid vergezelt me'. En dat is een mooi beeld, want haar 'compañero' (dat woord betekent letterlijk 'met-gezel') heeft nu weliswaar het levenspad verlaten, maar blijft haar vergezellen. >>

>> In een ander gedichtje, simpelweg getiteld 'Poesía' zegt ze het nóg kernachtiger: 'Mijn weg ben jij/ ik ben je spiegel.' Een waar aforisme. Dit gedichtje, evenals de hieronder volgende korte gedichtjes, komt uit de bundel *Mitos y delitos* (Mythen en delicten) die in 2008 verscheen. De poëzie leidt haar door het leven, dichten is haar redding. Wanneer zij zichzelf ziet in de spiegel, dan is dat niet de echte werkelijkheid, maar een (af)beeld(ing) daarvan. Zo wordt de spiegel haar venster op de wereld; de werkelijkheid. Haar poëzie wordt aldus een afspiegeling van die werkelijkheid; een door haarzelf geschapen 'wereld in woorden'. En dat zélf kunnen scheppen, al dichtend, dankt ze dus aan de poëzie. Het betekent haar redding in dit aardse bestaan. Een ander voorbeeld is het gedichtje 'Desafío' (Uitdaging): 'Ik leerde je uit te dagen/ Eenzaamheid./ Zodra het gedicht opdoemt/ Ben jij gevlogen.' Ook dit gedicht laat zien hoe het scheppen van poëzie gevoelens van eenzaamheid verdrijft. Dichten is voor Claribel Alegría de ideale vorm van communicatie: wie leest die leeft...

De korte gedichtjes op de vorige pagina vormen een goede aanloop tot het gedicht 'Afrekenen', dat op de volgende pagina afgedrukt is. Het verscheen in de bloemlezing *Ars Poética* uit 2007, maar was eerder al afgedrukt in de tweetalige bundel *Fugas/ Fugas* (Fuga's) uit 1993. De titel is met 'Stand van zaken' niet letterlijk en misschien ook niet helemaal adequaat vertaald, want 'Contabilizando' betekent letterlijk 'de stand opnemend' of 'de balans opmakend', ongeveer zoals een boekhouder dat doet. Maar in dit geval doet de dichter dat in psychologische zin: zij overziet haar leven, en geeft de stand van zaken weer:

Darwin 'Bud' Flakoll en Claribel Alegría

Contabilizando

- 1 En los sesenta y ocho años
- 2 que he vivido
- 3 hay algunos eléctricos instantes:
- 4 la alegría de mis pies
- 5 brincando charcos
- 6 seis horas en Machu Pichu
- 7 los diez minutos necesarios
- 8 para perder la virginidad
- 9 el zumbido del teléfono
- 10 mientras esperaba la muerte de mi madre
- 11 la voz ronca
- 12 anunciándome el asesinato
- 13 de Monseñor Romero
- 14 quince minutos en Delft
- 15 el primer llanto de mi hija
- 16 no sé cuántos años soñando
- 17 con la liberación de mi pueblo
- 18 algunas muertes inmortales
- 19 los ojos de aquel niño desnutrido
- 20 tus ojos cubriéndome de amor
- 21 una tarde nomeolvides
- 22 y en esta hora húmeda
- 23 las ganas de plasmarme
- 24 en un verso
- 25 en un grito
- 26 en una espuma.

Claribel Alegría

De dichter is 68 jaar en neemt de stand op van haar leven. Terugblikkend somt ze de belangrijkste momenten op die dat leven vorm en inhoud hebben gegeven. Uiteraard kan iedereen het gedicht anders duiden, maar ik denk dat het gedicht niet alleen gaat om de 'meterstand', maar ook om het eerder genoemde 'poëtische' element. Met de 'meterstand' bedoel ik uiteraard de momenten uit haar leven die ze opsomt, en dat doet ze niet alleen in chronologische volgorde, maar ook nog een keer van klein naar groot: van kind tot oudere vrouw én van kleine gebeurtenissen tot allesbepalende zaken. De verzen 3 en 18 drukken dat verschil tussen klein en groot het meest kernachtig uit. In vers 3 gaat het om 'algunos eléctricos instantes' (letterlijk: sommige elektrische momenten), dus van die momenten die voorbijflitsen, en nu en dan opvlammen in je geheugen, en waarvan je je de geur, kleur of klank herinnert. Gebeurtenissen die als het ware in je geheugen gegrift staan. Dus het slootjespringen uit de kinderjaren, een reisje naar Peru, een snelle vrijpartij, het telefoontje bij de dood van mam, de rauwe stem die vertelt dat bisschop Romero is vermoord, een kort bezoekje aan Delft, het huilen van het eerste kind. Natuurlijk: stuk voor stuk belangrijke gebeurtenissen, maar

Stand van zaken

In de achtenzestig jaar
die achter mij liggen
zijn er van die elektrische momenten:
de vreugde van mijn voetjes
bij het slootjespringen
zes uren in Machu Pichu
het tien minuten durend
verlies van maagdelijkheid
het gerinkel van de telefoon
al wachtend op de dood van mijn moeder
de rauwe stem
die mij de moord aankondigde
op Monseigneur Romero
een kwartiertje in Delft
het eerste huilen van mijn dochter
ik weet niet hoeveel jaren dromend
van de bevrijding van mijn volk
sommige onsterfelijke doden
de ogen van dat ondervoede kind
je ogen doen mij baden in je liefde
een vergeet-me niet-middag
en in dit vochtige uur
de drang mezelf om te vormen
tot een vers
tot een schreeuw
tot een schuimvlek.

Vertaling: Hub Hermans

die al terugkijkend toch achter je liggen. Vanaf vers 18 lijkt het te gaan om gebeurtenissen die niet enkel af en toe voorbijflitsen, maar die je doen en laten blijvend bepalen. De dichter noemt er drie, die ze opbouwt als een soort drietrapsraket. Deze begint als stellende trap bij 'algunas muertes inmortales' (sommige onsterfelijke doden), waarbij aangetekend moet worden dat het zelfstandig naamwoord 'muerte' wordt gebruikt: de dood, en niet het gebruikelijke bijvoeglijk naamwoord om mannelijke doden ('algunos muertos') of vrouwelijke doden ('algunas muertas') aan te duiden. Met andere woorden: het gaat om de 'onsterfelijke' doden, die voor altijd met de oude dichter mee zullen 'leven'. Deze 'contradictio in terminis' van onsterfelijke doden vormt de overgang naar de tweede gebeurtenis (de vergrotende trap): 'de ogen van dat ondervoede kind'. Een beeld waarbij iedereen zich iets voor kan stellen. En dan komt de derde gebeurtenis -de overtreffende trap- die wordt gevormd door dat beeld van de ogen van dat anonieme kind (19) te laten overvloeien in de ogen van haar grote liefde 'Bud' (20). Zo worden deze twee verzen een schitterende ode aan de (naasten-) liefde. >>

>> Maar bovenop deze ode aan de liefde komt er nóg een climax. Deze climax heeft niet alleen te maken met de mensen om haar heen, maar ook met haar andere grote liefde: de poëzie. Hier komt het poëtische element dus aan bod. Deze tweede climax komt tot uitdrukking in een vers dat sommigen misschien wat raar en raadselachtig in de oren klinkt; 'dit vochtige uur' (vers 22), maar dat een verwijzing bevat naar de Mexicaanse dichter-essayist Octavio Paz die in zijn werken sprak over 'het transparante uur', het tijdstip waarop alles vloeibaar wordt, waarmee hij het absolute 'hoogtepunt' bedoelde. Hij geeft dat aan via (opnieuw) een drietrapsraket: 1) Dat tijdstip, het moment waarop indiaanse culturen berekend hebben dat de zon op haar hoogste punt staat, is magisch, want drukt het moment uit dat de dag (wit) overgaat naar de nacht (zwart). Dit heilige moment waarop twee tegenpolen elkaar bereiken plegen wij in de westerse wereld twaalf uur te noemen. 2) Het is ook het moment dat man en vrouw -twee seksen, twee identiteiten- als twee wijzers van de klok, letterlijk samenvallen, en dan even elk besef van tijd vergeten, in elkaar opgaan en volledig één worden. Soms een vorm van extase, soms een vorm van (naasten)liefde. 3) En tenslotte staat de 'vloeibare tijd' ook voor de inspiratie: het moment dat de dichter boven zichzelf uitstijgt, en de woorden vindt om iets geheel nieuws te scheppen. Je zou ook kunnen spreken van Goddelijke inspiratie, van 'duende', of gewoon van creativiteit.

Het zijn precies deze drie door Octavio Paz beschreven vormen van 'vloeibare tijd' die in 'dit vochtige uur' tot uitdrukking komen, en volop betekenis geven aan de verzen die daarop volgen, en die we gerust magisch mogen noemen. Ze worden immers pas begrijpelijk wanneer we het beeld van die 'vloeibare tijd' erop toepassen. Op het moment dat de tijd vloeibaar wordt, op het 'vochtige uur' dat alles transparant wordt, ziet de dichter ineens de samenhang der dingen, en wordt Schepper. De dichter ontstijgt zichzelf op dat hoogtepunt, en voelt op dat moment 'de drang' zichzelf 'om te vormen' (en nu volgt opnieuw een drietrapsraket) 'tot een vers/ tot een schreeuw/ tot een schuimvlek'. Maar deze derde drietrapsraket lijkt van boven naar beneden te gaan: op het superieure moment van perfecte communicatie weet de dichter zichzelf 'om te vormen/ tot een vers'; op dat orgastische moment komt zij 'tot een schreeuw', die tenslotte overgaat 'tot een schuimvlek'.

Wat Claribel Alegría daarmee lijkt aan te geven is dat zij zichzelf gegeven heeft in dit gedicht ('de drang om mezelf om te vormen'). En dat is wat ze wil; het hoogste wat ze nastreeft, en wat haar gelukkig maakt. Het gaat niet om haar, of wat er uiteindelijk van haar overblijft, want dat is slechts 'een schuimvlek', maar om het 'vers', de poëzie die ze gedurende haar leven geschapen heeft. <<

Communicatiestrategie voor Stedenband

Resultaten onderzoek Maaike Bolhuis

Door: Maaike Bolhuis

¡Hola todos!

Zoals jullie eerder hebben kunnen lezen, heb ik voor mijn *Master International & Intercultural Communication* een communicatie-onderzoek uitgevoerd voor Stedenband Groningen-San Carlos, met als titel 'Creating a persuasive communication strategy to increase the impact of the City Link Groningen-San Carlos'. De reden dat ik voor dit onderwerp heb gekozen, is omdat ik wilde afstuderen op een onderwerp dat mijn eigen persoonlijke interesse heeft (internationale betrekkingen, en in het bijzonder met een Spaanstalig land, omdat ik de Spaanse taal leer).

Stedenband Groningen-San Carlos biedt partners uit Groningen en San Carlos de mogelijkheid projecten te ontwikkelen en uit te voeren die gericht zijn op het creëren van een duurzame en eerlijke samenleving in beide steden. De stedenband tussen Groningen en San Carlos bestaat al sinds 1986. In 1990 besloot de gemeente Groningen om deze stedenband onder te brengen in een zelfstandige stichting, maar deze nog steeds financieel te ondersteunen door middel van een jaarlijkse exploitatiesubsidie. De financiering van de Stedenband staat echter elk jaar weer ter

discussie en regelmatig dreigen er bezuinigingen. De Stedenband maakt zich zorgen dat ze in de toekomst geen duurzaam budget zullen hebben. Om ervoor te zorgen dat dit niet gebeurt, moeten ze weten hoe ze een communicatiestrategie kunnen ontwikkelen die helpt bij het overtuigen van de besluitvormers bij de gemeente om de financiering voort te zetten. Een ander probleem is dat veel inwoners van Groningen niet weten dat deze stedenband bestaat of wat het inhoudt.

Na het formuleren van de probleemstelling kwamen een aantal onderzoeksvragen naar voren. Het onderzoek is gericht op de centrale onderzoeksvraag: **'Hoe kan Stedenband Groningen-San Carlos haar waarde voor het internationaliseringsbeleid van de gemeente Groningen en haar inwoners effectief communiceren?'**

Om de onderzoeksvragen te beantwoorden heb ik theoretische bronnen gebruikt over de economische en culturele impact van zustersteden. Verder heb ik onderzoek gedaan naar overtuigende communicatietheorieën en beïnvloedingstactieken. Daarnaast heb ik onderzoek gedaan naar de theoretische achtergrond over de cultuurverschillen tussen Groningen en San Carlos. In mijn onderzoek maakte ik gebruik van diepte-interviews en een

enquête. De overkoepelende strategie van dit onderzoek was om besluitvormers van de gemeente Groningen te interviewen en betekenis te krijgen uit hun (professionele) ervaring met de stedenband. Verder is er een cross-sectioneel onderzoek gehouden onder het grote publiek in Groningen door middel van een digitale enquête. Deze werd ingevuld door 166 personen.

De belangrijkste bevindingen van het onderzoek waren: De Stedenband past niet bij de economische agenda waar de gemeente Groningen op dit moment op focust, maar draagt wel bij aan het sociaal-culturele aspect. Verder kwam uit de interviews naar voren dat er hoop is dat Groningen stedenbanden kan verankeren als onderdeel van een standaard beleid. De stedenband kan helpen bij de internationalisering van de stad in een breed kader, gerelateerd aan mondiaal bewustzijn.

Hiervoor moet de stedenband de gemeente wel een beter idee geven van wat ze doen.

- Over het algemeen staan besluitvormers binnen de gemeente positief tegenover de Stedenband.
- De communicatie-intenties vanuit de Stedenband zijn goed, maar het doel wordt niet vaak bereikt.
- Het is voor de gemeente vaak onduidelijk wat de wederkerigheid is.
- 77,5% van de respondenten van de enquête hebben nog nooit gehoord van de samenwerking tussen Groningen en San Carlos.
- 64,4% vindt dat de stichting hun campagnes meer moet promoten via sociale media of nieuwsbrieven.
- 68,7% zou willen participeren in projecten of activiteiten van de Stedenband om andere culturen te ontdekken.

Over het algemeen is de motivatie van het publiek om zich in te zetten voor projecten van de stedenband vooral 'persoonlijke verhalen'. Het publiek wil graag weten wie er aan de andere kant van de oceaan is.

2021 is een bijzonder jaar voor de Stedenband. Op 1 oktober bestaan ze 35 jaar. De stichting wil dit jubileum graag vieren, maar er is weinig tot geen budget. Werken met een laag tot geen budget betekent ook dat er weinig mogelijk is voor de communicatiestrategie. Daarom is het advies voor de stichting om zoveel mogelijk te steunen op bestaande platformen en campagnes zoals Sikkom, City Central en Marketing Groningen. Daarnaast is geadviseerd om met een campagne met de slogan: 'Ciudad in Stad' te starten. Deze campagne toont de verschillen tussen de culturen van beide steden en viert hun partnerschap. Het is gemakkelijk toepasbaar in beide culturen.

Uit het onderzoek kwam niet alleen naar voren dat stedenbanden een uitstekende manier zijn om een stad internationaler te maken, gekoppeld aan dat resultaat was dat de persoonlijke communicatie over San Carlos en haar inwoners waardevol is voor het grote publiek en hen sneller zal overtuigen om mee te doen aan projecten van de stedenband.

De motivatie van het publiek om zich in te zetten voor projecten van de stichting zijn voornamelijk 'persoonlijke verhalen'. De beste manier om dit in de communicatiestrategie op te nemen, is door video content toe te voegen.

De Stedenband moet haar waarde voor het gemeentelijk internationaliseringsbeleid in Groningen en het brede publiek beter uitdragen. Communicatiemiddelen die ze kunnen inzetten voor het grote publiek zijn interculturele bijeenkomsten via webinars (volgens de Worldcafé-methode) en door aan te haken bij de gemeentelijke college-tour voor de besluitvormers van de gemeente. Mocht je het gehele onderzoek willen lezen, stuur een mailtje naar m.bolhuis@st.hanze.nl.

Naschrift Stedenband:

We zijn Maaïke dankbaar voor het onderzoek dat zij heeft gedaan en de interesse die zij in de Stedenband heeft getoond. Het rapport bevat voor ons nuttige aanbevelingen, die we de komende tijd onder de loep gaan houden. Ook gaan we aan de slag met de vraag hoe we de al gebruikte communicatievormen beter kunnen laten aansluiten op de doelgroepen. Tot slot koersen we op samenwerking met de verschillende bestaande platforms die Maaïke in haar scriptie benoemt. We hopen daarmee onze boodschap bij een breder publiek te laten landen.

De campagne met de pakkende titel 'Ciudad in Stad' sluit naadloos aan bij de plannen die de Stedenband voor het jubileumjaar had opgesteld. De afsluiting via een Worldcafé lijkt ons waardevol en ook leuk en passend bij de doelgroepen. Om de campagne in Groningen en San Carlos toe te kunnen passen, hebben we, met goedkeuring van Maaïke, de titel iets veranderd, naar 'Ciudad en Stad'. Het woord 'en' betekent in het Spaans namelijk 'in', en heeft daarnaast ook een passende Nederlandse betekenis.

Hieronder kun je alvast een voorproefje zien van de campagne.

voorproefje van CiudadEnStad

Uit het archief

Meer dan vijfendertig jaar Stedenbandgeschiedenis: werkbezoeken, stages, vrijwilligers, lokale omroepen, geïnteresseerde reizigers... zoveel mensen reisden naar San Carlos en soms hadden we ook de eer om Sancarleneren in Groningen te mogen ontvangen.

Gedurende die jaren zijn er ontzettend veel foto's gemaakt en die hebben we allemaal digitaal beschikbaar... een schat aan beelden en herinneringen! Die delen we natuurlijk graag.

Op de voorpagina prijkt een foto uit 2007. Voor deze rubriek gaan we nu verder terug in de tijd en trappen we af met een reeks die tot en met de eerste helft van de jaren '90 werd gemaakt. We weten helaas niet van elke foto wie de fotograaf is. Mocht je een

beeld van jezelf herkennen, laat het ons dan weten, dan vermelden we dat later nog en kunnen wij ons archief weer updaten. Zelf nog mooie foto's in het archief? Die ontvangen we heel graag!

Daar waar water is, worden er kleren gewassen. Deze foto werd in 1992 genomen tijdens een delegatiebezoek aan San Carlos.

De markt van San Carlos die toen, omstreeks 1993/1994 nog te vinden was op de *Malecón*, de boulevard van onze zusterstad.

Het trio Los Cachurinos (muzikanten en schilders) uit San Carlos poseert voor de muurschildering die zij in 1994 op de muur bij het Poortershoes maakten. De schildering is in 2006 opgeknapt en aangepast en nog steeds te bewonderen aan de Oosterweg in Groningen.

Feestelijk versierde straat in het centrum van San Carlos. De foto werd in 1993 of 1994 gemaakt.

In 1994 werd in San Carlos de sporthal volledig opgeknapt. De hal is nog steeds in gebruik en heeft meerdere opknapbeurten meegemaakt.

Fragment van de schildering die in 1982 door buurtbewoners op een schutting aan het Zuiderkuipen werd gemaakt. Met de actie haalden ze, in samenwerking met het Nicaragua Komitee Groningen, geld op voor de markt in San Carlos.

Bevallingskamer in het ziekenhuis van San Carlos rond 1993. Het ziekenhuis is altijd een belangrijke plek geweest in de geschiedenis van de Stedenband. Zo zijn er veel Groninger studenten geweest die daar stage hebben gelopen.

Architectenbureau Martini uit Groningen bestond in 1989 35 jaar en wilde in plaats van een feest een project in San Carlos mogelijk maken. Na overleg met de gemeente werd er, vanwege de slechte hygiënische omstandigheden in San Carlos, gekozen voor een openbare toilet- en wasgelegenheid. Tijdens een werkbezoek in 1992 maakte één van de mededirecteuren van het architectenbureau deze foto.

Jubileumtintje aan pubquizzes

Net als voorgaande jaren staan er dit jaar ook twee pubquizzes op de agenda van de Stedenbandactiviteiten. De eerste quiz is op dinsdag 13 april en zal, in het kader van de COVID-maatregelen, nog digitaal plaatsvinden. De tweede quiz van het jaar organiseren we op dinsdag 16 november. We hopen dat de vaccinatiecampagne dan zo goed zijn vruchten heeft afgeworpen dat we elkaar weer live kunnen ontmoeten.

In beide quizzes zullen we een ronde over de rijke Stedenband-historie en/of Nicaragua stoppen. Voor de enthousiastelingen: via www.groningensancarlos.nl kom je alvast veel over ons te weten. Voor degenen die zich daarin niet willen verdiepen: geen nood, de quiz is en blijft, zoals jullie van ons gewend zijn, voor het grootste deel een brede kennisquiz. Dus iedereen kan meedoen! Inschrijven kan nu al. Dat doe je door een mailtje te sturen naar sancarlos@groningen.nl. Vermeld altijd even je teamnaam en het aantal spelers in je team. Voor de digitale versie hebben we in principe geen maximum aantal deelnemers, maar heeft het wel de voorkeur je als team in dezelfde ruimte te bevinden. Voor de live

versie geldt een maximum van 5 personen per team.

Voor de digitale quiz geldt dat je de beschikking moet hebben over een computer en twee mobiele telefoons per team en een stabiele internetverbinding.

Voor de fysieke quiz hoeft je zelf niets te regelen, behalve je team en teamnaam.

We starten op 13 april om 20 uur. Deelname kost € 4 per deelnemer, of zoveel te meer als je wilt doneren. De opbrengst van de quiz komt 100% ten goede aan onze projecten.

We hopen dit jaar weer veel teams te mogen verwelkomen!

Enlace! is een uitgave van
Stedenband Groningen-San Carlos
Postbus 268, 9700 AG Groningen
Bezoekadres Harm Buitenplein 1
Open maandag t/m woensdag
Let op aangepaste bezoekerregeling
i.v.m. Corona
T (050) 367 61 69

E sancarlos@groningen.nl
I www.groningensancarlos.nl
T [@GrunnSanCarlos](https://twitter.com/GrunnSanCarlos)
L [LinkedIn-groep](#) Stedenband
Groningen-San Carlos
I [Instagram](#) [grunnsancarlos](https://www.instagram.com/grunnsancarlos)
L [Like us on Facebook](#)
facebook.com/GrunnSanCarlos

IBAN NL77 INGB 0000 0580 95
Samenstelling en hoofdredactie
Muriël Duindam
Bijdragen Maaïke Bolhuis
Muriël Duindam, Hub Hermans
Opmaak Maaïke IJpenberg
Ontwerp Maaïke de Laat
Oplage 600 stuks

Fotografie Archief Stedenband,
Lies Bouwmeester
Circulodepoesia.com
Muriël Duindam
Kees Holthof
Martijn Horst
Nicaragua Komitee Groningen
Fenna Orre de Jong